

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Filozofická fakulta

Sdružená uměnovědná studia

Veronika Jiroušková (438175)

Populární kultura

Semestrální práce

Úvod do umělovědných studií (US_42)

..

Vyučující: Mgr. David Balarin

Populární kultura

Soubor představ, myšlenek, postojů, náhledů a mnoho dalších jevů, které jsou v rámci neformálního společenského konsenzu považovány za nejvýraznější části hlavního proudu určité kultury. Mezi populární kulturu patří mezi jiné i Pop-art.

Pop-art

Andy Warhol

Pop-art se zrodil uprostřed 50. let 20. století ve Spojených státech jako reakce mladých výtvarníků na změny v poválečné společnosti. Název pop-art, což je humornou zkratkou výrazu popular-art, použil poprvé anglický kritik Lawrence Alloway roku 1955 k popisu obrazů, které zachycovali poválečný konzumní styl života. Hnutí pop-art vzniklo v opozici k abstrakci a kritizovalo prostým líčením stavu moderní civilizace, měšťanskou existenci orientovanou na konzumní umění. Vrátila se k figurativní malbě a zobrazování předmětů. Navázal také na abstraktní umění. Charakteristická byla kombinace různých technik, z nichž např. filmový tisk, fotomontáž, asambláž, koláže aj.

Umělecké hnutí pop-artu můžeme zařadit do třech období. V prvním období (1953-1958) je hluboce spjato s tématy inspirované technikou, v protikladu primitivních idejí anglického neoromantismu. V tomto období vynikali umělci jako Paolozzi, Banham, Hamilton, Mac Hale. Tuto skupinu charakterizuje především vědomí existence sériových produktů patřící k velkoměstské kultuře, od filmu přes reklamu a science-fiction až po populární hudbu. V prvním období především vyniká malba figurativní. Oproti tomu se ve druhém období (1957-1961) vyvíjí malba abstraktní. Vzniká nová skupina umělců, k nimž patří mezi jinými Richard Smith, Peter Blake, John Thompson. Druhé období se vyznačuje především převzetím velkých formátů typických pro americké abstraktní umění a čerpáním z masové kultury. Třetí a poslední období pop-artu začíná rokem 1961. Jeho ráz určovala skupina mladších umělců, kteří vyšli z Royal College of Art. Byli to umělci jako Billy Apple, Patrick Cawfield, Allen Jones, Peter Philips. V tomto třetím období dochází k novému rozkvětu figurativního pop-artu. Přesná kresba a asambláže pohlednic a fotografií se lepily na stoly nebo dveře.

Výrazem pop-art se vlastně označuje celý úsek soudobého realismu, jehož zrod souvisí s objevem nového smyslu pro moderní velkoměstskou, sociologickou a průmyslovou skutečnost. Pop-art otevíral umění běžným lidem, se svými jednoduchými a otevřenými díly nebyl nijak složitý či hluboce duchovní jako abstraktní expresionismus. Popularizoval jinak elitářské umění, zdůrazňoval kýčovitost a barevnost obyčejna, byl vírou v ironii i moc image.

V tomto uměleckém hnutí se proslavilo mnoho umělců, kteří světu představili svoji osobitou tvorbu moderního umění. V USA se v pop-artu velmi výrazně prosadil svou originální tvorbou umělec Andy Warhol.

Andy Warhol

Už za svého života se stal legendou. Sotva se najde někdo druhý, o kom se toho tolik napsala a napovídalo jako o Andy Warholovi. Kdykoliv vystupoval na veřejnosti, působil dojmem, jako by nebyl z tohoto světa. Byl plachý, vlídný, usměvavý a vždy poněkud duchem nepřítomný. Není zcela jasné, kdy se narodil. V literatuře lze najít několik údajů vztahující se k letům 1928-1931. Nejčastěji se však uvádí datum 6. června 1928. Dokonce i datu jeho úmrtí kolují nejméně dvě verze. Není ovšem pochyb, že místem jeho narození je Forest City v Pensylvánii a že jeho původní jméno znělo Andrew Warhola.

Andy Warhol ztělesňoval hvězdu nového typu naprosto dokonale. Jako vynálezce, realizátor a aktér v jedné osobě obohatil svět o uměleckou hvězdu, která vstoupila do světa umění jako následník uměleckého genia. Andy byl horoucím obdivovatelem filmových hvězd. Není tak divu, že jeho nejslavnější díla se týkají právě této tematiky.

Nejpopulárnější díla jsou portréty Marilyn Monroe, kterou vylíčil v mnoha pojetí. Avšak jeho práce začínala jako reklamní grafik, ilustrátor časopisů a designer reklamních grafů. Z tvůrce inzerátů se během krátké doby stal nejproslulejším americkým umělcem doby. Práce v časopise se ho neuspokojovala, tak začal malovat známé americké produkty. Např. Campbellovy plechovky. Některé produkty jsou nám známé dodnes – Coca Cola. Jak už bylo řečeno, populární jsou jeho portréty Marilyn Monroe, Elvis Presley, Muhammad Ali, Troy Donahue nebo Elizabeth Taylor. V této době vzniklo také známé dílo „The Factory“ (Továrna), v němž se obklopil širokou škálou umělců, spisovatelů, hudebníků a undergroundových celebrit. V roce 1962 začal Warhol s masovou produkcí síťotisku. Snažil se vytvářet umění nejen z masových výrobků, ale i v masovém měřítku. Metoda pryžového razítka, jenž využíval předtím, mu najednou připadala „příliš domácká“. Tím, že v průběhu tvůrčího procesu minimalizoval pohled na věc, rozpoutal uměleckou revoluci. Jeho práce se rychle stala nejenom kontroverzní, ale i populární.

Tvorba Andyho Warhola byla velmi zajímavá, procházela mnoha změnami, působily na ni mnoho vlivů z Warholova zvláštního života a životních zkušeností. Žil s určitými názory, které se projevovali později i v jeho tvorbě. Např. „ In the future, everyone will be famous for 15 minutes.“ , „ Fantasy love is much better than reality love.“ nebo „ I think everybody should like everybody.“

Díla vytvořená Warholem v tomto období byla spojena především s americkou populární kulturou. Warhol zobrazoval různým způsobem dolarové bankovky, celebrity, značkové produkty a obrázky z novinových útržků. Tyto předměty jsou na plátně na první

pohled rozpoznatelné a často působí na masy. Tento fakt Warhola fascinoval ze všeho nejvíce, a proto je sjednocujícím prvkem veškeré jeho tvorby.

Použitá literatura:

- José Pijoan: Dějiny umění 10.díl
- Klaus Honnef – Andy Warhol
- artmuseum.cz
- google.cz